

Để quá trình tiếp thu kiến thức mới trở nên dễ dàng và đạt hiệu quả nhất, trước khi bắt đầu bài học mới các em cần có sự chuẩn bị nhất định qua việc tổng hợp nội dung kiến thức lý thuyết trọng tâm, sử dụng những kiến thức hiện có trả lời câu hỏi liên quan. Dưới đây chúng tôi đã soạn sẵn Lời giải Bài 6: Trùng kiết lị và trùng sốt rét môn Sinh học lớp 7, giúp các em tiết kiệm thời gian. Nội dung chi tiết được chia sẻ dưới đây.

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 6 trang 23, 24

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 6 trang 23

Đánh dấu (✓) vào ô trống ứng với ý kiến trả lời đúng cho các câu hỏi sau:

- Trùng kiết lị giống với trùng biến hình ở các đặc điểm nào sau đây:

+ Có chân giả	
+ Sống tự do ngoài thiên nhiên	
+ Có di chuyển tích cực	
+ Có hình thành bào xác	

- Trùng kiết lị khác với trùng biến hình ở các đặc điểm nào sau đây:

+ Chỉ ăn hồng cầu	
+ Có chân giả dài	
+ Có chân giả ngắn	
+ Không có hại	

Lời giải:

- Trùng kiết lị giống với trùng biến hình ở các đặc điểm:

+ Có chân giả	✓
+ Sống tự do ngoài thiên nhiên	
+ Có di chuyển tích cực	
+ Có hình thành bào xác	✓

- Trùng kiết lị khác với trùng biến hình ở các đặc điểm:

+ Chỉ ăn hồng cầu	√
+ Có chân giả dài	
+ Có chân giả ngắn	√
+ Không có hại	

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 6 trang 24

Thảo luận nhóm và ghi kết quả vào bảng sau:

Lời giải:

Bảng. So sánh trùng kiết lị và trùng sốt rét

<i>Các đặc điểm Đôi so sánh tượng so sánh</i>	<i>Kích thước (So với hồng cầu)</i>	<i>Con đường truyền dịch bệnh</i>	<i>Nơi kí sinh</i>	<i>Tác hại</i>	<i>Tên bệnh</i>
Trùng kiết lị	Lớn hơn	Theo đường tiêu hóa	Ruột	Đau bụng, đi ngoài, phân có lẫn máu và chất nhầy như nước mũi	Bệnh kiết lị
Trùng sốt rét	Nhỏ hơn	Muỗi Anophen	Hồng cầu	Hủy hoại hồng cầu	Sốt rét

Giải bài tập SGK Sinh học 7 Bài 6

Bài 1 (trang 25 sgk Sinh học 7)

Dinh dưỡng ở trùng sốt rét và trùng kiết lị giống nhau và khác nhau như thế nào ?

Lời giải:

Dinh dưỡng của trùng kiết lị và trùng sốt rét

+ Điểm giống nhau:

- Trùng kiết lị và trùng sốt rét đều thuộc nhóm động vật nguyên sinh có đời sống kí sinh.

- Đối tượng tấn công là tế bào hồng cầu ở người.

+ Điểm khác nhau:

- Trùng kiết lị sau khi đến ruột sẽ chui ra khỏi bào xác, gây các vết loét ở niêm mạc ruột rồi nuốt hồng cầu ở đó để tiêu hóa chúng.

- Trùng sốt rét sau khi được truyền vào máu người sẽ chui vào tế bào hồng cầu để kí sinh và sinh sản. Sau khi tạo được nhiều trùng sốt rét trong tế bào hồng cầu, chúng sẽ phá vỡ tế bào và chui ra ngoài, tấn công tế bào hồng cầu khác.

Bài 2 (trang 25 sgk Sinh học 7)

Trùng kiết lị có hại như thế nào với sức khỏe con người ?

Lời giải:

Trùng kiết lị gây các vết loét hình miệng núi lửa ở thành ruột để nuốt hồng cầu tại đó, gây ra chảy máu. Chúng sinh sản rất nhanh để lan ra khắp thành ruột, làm cho người bệnh đi ngoài liên tiếp, suy kiệt sức lực rất nhanh và có thể nguy hiểm đến tính mạng nếu không chữa trị kịp thời.

Bài 3 (trang 25 sgk Sinh học 7)

Vì sao bệnh sốt rét hay xảy ra ở miền núi ?

Lời giải:

Bệnh sốt rét hay xảy ra ở miền núi vì:

- Bệnh sốt rét được lây truyền thông qua đối tượng trung gian là muỗi Anophen. Ấu trùng muỗi Anophen (bọ gậy) thường phát triển tốt ở khu vực nước đọng hoặc nước chảy chậm, có ánh sáng mặt trời, có cây cỏ, rong rêu tạo độ ẩm thích hợp.

- Trong số các loài muỗi thuộc chi muỗi Anophen thì loài Anophen virus có khả năng lây truyền bệnh sốt rét cao. Loài muỗi này cũng sống chủ yếu ở rừng núi, đốt các loài linh trưởng và cả con người.

- Đồng bào miền núi thường có trình độ dân trí chưa cao, tập quán ngủ màn còn hạn chế, điều kiện sống còn khó khăn, vấn đề môi trường không được đảm bảo. Điều này tạo cơ hội để bệnh sốt rét lây truyền nhanh ở miền núi.

Lý thuyết Sinh 7 Bài 6

Trong khoảng 40 nghìn động vật nguyên sinh đã biết, thì khoảng một phần năm sống kí sinh gây nhiều bệnh nguy hiểm cho động vật và người

Ở nước ta, hai đối tượng gây bệnh nguy hiểm ở người là trùng kiết lị và trùng sốt rét.

I. Trùng kiết lị

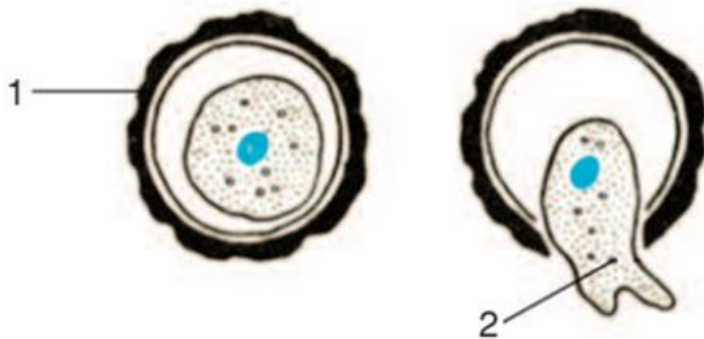
- Trùng kiết lị giống trùng biến hình, chỉ khác là chân giả rất ngắn.

- Cách lây nhiễm: Bào xác trùng kiết lị theo thức ăn, nước uống vào ống tiêu hóa người. Đến ruột, trùng kiết lị chui ra khỏi bào xác, gây các vết loét ở niêm mạc ruột rồi nuốt hồng cầu ở đó để tiêu hóa chúng và sinh sản rất nhanh. Bệnh nhân đau bụng, đi ngoài, phân có lẫn máu và chất nhày như nước mũi. Đó là triệu chứng bệnh kiết lị.

1. Nơi sống và cấu tạo

- Trùng kiết lị ở ngoài môi trường kết bào xác, khi vào ruột người chúng chui ra khỏi bào xác và sống kí sinh ở thành ruột.

- Cơ thể giống trùng biến hình, chỉ khác có chân giả rất ngắn.

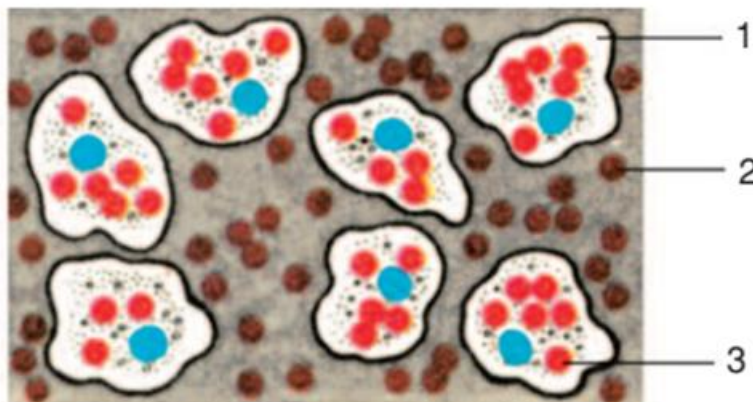

Hình 6.1. Bào xác trùng kiết lị

1. Bào xác ; 2. Trùng kiết lị đang chui khỏi vỏ bào xác khi vào ruột người.

2. Dinh dưỡng

Chúng kí sinh ở thành ruột nuột hồng cầu gây nguy hiểm cho con người.

Hình 6.2. Trùng kiết lị nuột hồng cầu
 1. Trùng kiết lị ; 2. Hồng cầu ở thành ruột ;
 3. Hồng cầu bị trùng kiết lị nuột.

3. Biện pháp phòng chống

- Rửa tay sạch trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh
- Ăn chín, uống sôi
- Giữ gìn vệ sinh môi trường
- Diệt ruồi, muỗi...
- Khi mắc bệnh phải chữa trị kịp thời

II. Trùng sốt rét

1. Cấu tạo và dinh dưỡng

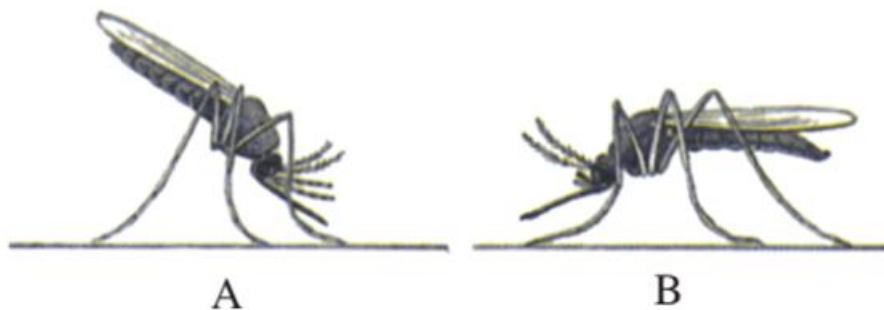
- Trùng sốt rét thích nghi sống ở trong máu người, trong tuyến nước bọt và thành ruột của muỗi Anôphen.
- Chúng có kích thước nhỏ, không có bộ phận di chuyển và các không bào, hoạt động dinh dưỡng đều thực hiện qua màng tế bào.

2. Vòng đời

- Trùng sốt rét kí sinh ở 2 vật chủ trong vòng đời: một là muỗi Anôphen, hai là động vật có xương sống (ở đây chúng ta xét đến trùng sốt rét kí sinh ở người).

Muỗi Anôphen là trung gian truyền sốt rét cho người.

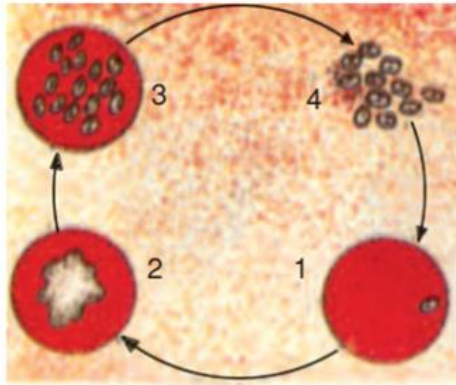

Hình 6.3. Phân biệt muỗi Anôphen

A – Muỗi Anôphen gặp nhiều ở miền núi

B – Muỗi thường gặp ở khắp nơi.

- Trùng sốt rét do muỗi Anôphen truyền vào máu người. Chúng chui vào hồng cầu để kí sinh và sinh sản cùng lúc cho nhiều trùng sốt rét mới. Sau đó chúng phá vỡ hồng cầu để chui ra và lại chui vào nhiều hồng cầu khác, tiếp tục chu kì hủy hoại hồng cầu (cứ sau 48 giờ một lần với trùng sốt rét thường gặp, gây ra bệnh sốt rét cách nhật)

Hình 6.4. Sinh sản của trùng sốt rét ở máu người
 1. Trùng sốt rét chui vào kí sinh ở hồng cầu.
 2,3. Chúng sử dụng hết chất nguyên sinh bên trong hồng cầu, sinh sản vô tính cho nhiều cá thể mới.
 4. Chúng phá vỡ hồng cầu để chui ra ngoài tiếp tục vòng đời kí sinh mới.

3. So sánh trùng kiết lị và trùng sốt rét

Các đặc điểm so sánh	Kích thước (so với hồng cầu)	Con đường truyền dịch bệnh	Nơi kí sinh	Tác hại	Tên bệnh
Trùng kiết lị	To hơn (nuốt hồng cầu)	Qua đường tiêu hóa	Thành ruột người	Gây viêm loét ruột và phá hủy hồng cầu	Bệnh kiết lị
Trùng sốt rét	Nhỏ hơn (chui vào hồng cầu)	Qua máu	Ruột và tuyến nước bọt của muỗi Anôphen, máu người	Phá hủy hồng cầu	Bệnh sốt rét

4. Bệnh sốt rét ở nước ta

Trước Cách mạng Tháng Tám, bệnh sốt rét rất trầm trọng ở nước ta. Nhờ kế hoạch xóa bỏ bệnh sốt rét do Viện Sốt rét Côn trùng và Kí sinh trùng chủ trì, căn bệnh nguy hiểm này đã bị đẩy lùi dần, dù thỉnh thoảng bệnh vẫn còn bộc phát ở một số vùng.

5. Biện pháp phòng chống bệnh sốt rét

Trùng sốt rét lan truyền qua trung gian truyền bệnh là muỗi Anôphen, nên phòng chống bệnh sốt rét rất khó khăn và lâu dài, nhất là ở miền núi. Nơi có nhiều điều kiện thuận lợi cho muỗi

Anôphen phát triển mang trùng sốt rét như có nhiều vùng lầy, cây cối rậm rạp và người dân chưa có hiểu biết đầy đủ về bệnh sốt rét.

Các biện pháp có thể đưa ra để phòng chống là:

- Mặc màn khi đi ngủ
- Cần vệ sinh môi trường xung quanh nơi ở, loại bỏ nơi trú ẩn của muỗi như phát quang bụi rậm, khơi thông cống rãnh, sắp xếp đồ dùng trong nhà ngăn nắp, sạch sẽ...
- Khi thấy các triệu chứng của bệnh sốt rét như: rét run, sốt nóng sau đó vã mồ hôi hoặc cảm thấy ớn lạnh, gai rét người bệnh cần đến ngay cơ sở y tế gần nhất để chẩn đoán và điều trị kịp thời.